

Ärende: VN/2245/2020

Utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och 184 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

Svararens roll och bransch. Välj den som mest beskrivande

1. Upphovsman eller utövande artist (inklusive förening eller annan organisation som representerar dessa)

-

2. Innehållsindustri (inklusive föreningar och andra organisationer som representerar dessa)

Förlag

3. Mellanhänder (inklusive föreningar och andra organisationer som representerar dessa)

-

4. Arbetstagar- och arbetsgivarförbund

-

5. Kulturarvsinstitution (inklusive föreningar och andra organisationer som representerar dessa)

Arkiv

6. Aktör inom undervisning och forskning

Forskningsanstalter

7. Offentlig sektor

-

8. Medborgare, konsument eller annan slutanvändare (inklusive föreningar eller andra organisationer som representerar dessa), övriga organisationer

-

Allmänt. Välj ett av dessa, ifall ni inte har något närmare att yttra om propositionen.

Välj ett av dessa, ifall ni inte har något närmare att yttra om propositionen. Ni kan lämna härpå följande frågor obesvarade.

-

1. Frågor om propositionen i sin helhet

Syftet med propositionen är att modernisera upphovsrätten så att den bättre motsvarar behoven i den digitala tidsåldern. Är förslaget i sin helhet ett steg i rätt riktning?

Ja

Syftet med propositionen är att uppnå en rättvis balans mellan uphovsmännens och de utövande konstnärernas, innehållsindustrins och andra kommersiella aktörers intressen samt samhällets (inklusive kulturarvsinrättningarnas, läroanstalternas och medborgarnas och slutanvändarnas) intressen. Är förslaget i sin helhet till denna del ett steg i rätt riktning?

Nej. Motivera kort vid behov: [Propositionen förbättrar i sig kulturarvsinstitutionernas möjligheter att utnyttja de verk och andra skyddade alster som de har i sina samlingar och stöder på så sätt kulturell mångfald och värnandet om och främjandet av det gemensamma europeiska kulturarvet, vilket är ett av DSM-direktivets mål. Trots detta får de organisationer som företräder rättsinnehavare en alltför stark ställning i förhållande till användarna av skyddade alster. Detta gör att det i praktiken blir svårt att använda utgångna verk och särskilt att ge allmänheten tillgång till dem vid kulturarvsinstitutioner. Upphovsrättsorganisationernas förhandlingsposition i förhållande till kulturarvsinstitutionerna är redan för närvarande stark och de har i praktiken en monopolställning. Därför fungerar inte den föreslagna modellen, där organisationerna själva bedömer sin egen representativitet. Också kulturarvsinstitutionerna bör ges rätt att påverka bedömningen av representativiteten. I gengäld för organisationernas lagstadgade ställning som avtalslicensorganisationer bör de också åläggas en avtals- eller åtminstone förhandlingsplikt om användningen av skyddade alster i situationer där det allmänna intresset kräver det]

Saknas det helt i propositionen någonting som det skulle vara nödvändigt att föreskriva om i detta sammanhang? Vad?

-

2. Frågor om datautvinning (URL 13 b, DSM-direktivet 3 ja 4 art.)

I upphovsrättslagen föreslås en ny 13 b § om framställning av exemplar för datautvinning. Genom paragrafen genomförs artikel 3 (datautvinning för vetenskapliga ändamål) och artikel 4 (datautvinning för allmänna ändamål) i DSM-direktivet. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Den föreslagna bestämmelsen möjliggör framställning av exemplar av ett verk som framställts för datautvinning för vetenskaplig forskning.

Av lagtexten framgår det dock inte tydligt att denna rätt att framställa exemplar även gäller kulturarvsinstitutioner, även om detta uttryckligen stipuleras i artikel 3.1 i direktivet. Därför föreslår vi att ett omnämmande av kulturarvsinstitutioner för tydlighetens skull också införs i lagtexten.

Enligt förslaget får alster som framställts för datautvinning bevaras och senare användas endast "för verifiering av forskning". Denna tolkning är alltför snäv, eftersom syftet med bestämmelsen enligt ordalydelsen i artikel 3.2 i direktivet är att möjliggöra fortsatt användning av alster också för andra forskningsändamål, inte enbart för verifiering av forskning.

Vi föreslår därför att 13 b § 2 mom. i lagförslaget ändras på följande sätt:

"Utan hinder av det som föreskrivs i 1 mom. får ett sådant exemplar av ett verk som framställts för datautvinning inom vetenskaplig forskning bevaras vid en forskningsorganisation eller en kulturarvsinstitution och senare användas för datautvinning inom vetenskaplig forskning och för verifiering av forskning, förutsatt att exemplaret är tillgängligt endast för dem som har rätt till det. Datautvinning för vetenskaplig forskning och framställning av exemplar för datautvinning får inte förhindras eller begränsas."

Dessutom bör upphovsrättslagens bestämmelser preciseras i fråga om datautvinning vad gäller så kallade friexemplar, så att 16 b § i upphovsrättslagen inte står i strid med 13 b §, som tillåter datautvinning. Vi hänvisar här till Nationalbibliotekets utlåtande.

3. Frågor om användning av verk i undervisnings- och forskningssyfte (URL 14, 18, 19 a, 21, 50 c, 64 c §, DSM-direktivets 5 art.)

a. Användning av verk inom undervisning och vetenskaplig forskning (URL 14 § 1 och 4 mom.)

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Förslaget är viktigt och behövligt och underlättar användningen av verk i undervisningsverksamhet och vetenskaplig forskning särskilt i en digital miljö.

Vi föreslår dock att i bestämmelsen också ska beaktas bibliotekens, arkivens och museernas egen pedagogiska, icke-kommersiella verksamhet. Också kulturarvsinstitutionerna har systematisk pedagogisk verksamhet, som ibland även grundar sig på deras lagstadgade uppgifter. Till exempel lagen om allmänna bibliotek, den nationella planen för medieföstran och den nyligen färdigställda nationella läskunnighetsstrategin ger allmänna bibliotek även pedagogiska uppgifter. Vi föreslår därför att det som aktörer som har rätt att tillämpa begränsningen vid sidan av läroanstalter och det fria bildningsarbetet även ska nämnas kulturarvsinstitutioner.

b. Samlingsverk som används inom undervisning (URL 18 §)

Vi understöder den som sådan

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

c. Organisation som administrerar ersättningar (URL 19 a)

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

d. Offentligt framförande (URL 21 §)

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

e. Territoriell tillämpning av inskränkningen gällande användning i undervisningssyfte (URL 64 c §)

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

4. Frågor om bevarande av kulturarvet (URL 16.1 §, 16 d och 16 e §, DSM-direktivets 6 art.)

I upphovsrättslagens 16 § 1 mom. föreslås bestämmelser om rätten för allmännyttiga bibliotek, arkiv eller museer som är öppna för allmänheten att framställa exemplar av verk som finns i deras egna samlingar för bevarande av kulturarvet. Nuvarande 16 d och 16 e § föreslås ändras så att det i fortsättningen ska föreskrivas uttömmande om det organisatoriska tillämpningsområdet för bestämmelserna om arkiv, bibliotek och museer i 16 e § i stället för genom förordning av statsrådet. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Förslaget är behövligt och innebär en betydlig förbättring jämfört med den nuvarande regleringen i flera steg som är svår att tillämpa och som utan grund lämnar en del av kulturarvsinstitutionerna utanför begränsningarna av upphovsrätten i 16, 16 a och 16 d §. I lagförslaget är det organisatoriska tillämpningsområdet för 16–16 j § dock fortfarande svårtolkat och står delvis i strid med DSM-direktivet.

Enligt artikel 2.3 i DSM-direktivet avses med kulturarvsinstitution "ett bibliotek eller museum som är tillgängligt för allmänheten, ett arkiv eller en film- eller ljudarvsinstitution". Enligt propositionen får dock de rättigheter som fastställs i 16, 16 a och 16 d § i upphovsrättslagen dock utnyttjas endast av de arkiv, bibliotek och museer som uppfyller kriterierna i 16 e §. Således blir ställningen för till

exempel Rundradion Ab:s arkiv och andra film- och ljudarvsinstitutioner med undantag för Nationella audiovisuella institutet utan särskilt omnämnande och beroende av tolkning. Förslaget står också i strid med artikel 6 i DSM-direktivet i det avseendet att enligt direktivet ska alla kulturarvsinstitutioner som avses i direktivet ha rätten att framställa alster i bevarande syfte, medan rätten enligt 16 § i upphovsrättslagen endast skulle tillämpas på de arkiv, bibliotek och museer som uppfyller kriterierna i 16 e §.

Regleringen är dessutom onödigt komplicerad, eftersom kriterierna i 16 e § endast gäller tillämpningen av 16, 16 a och 16 d §. De tillämpas alltså inte på definitionen av tillämpningsområdet för 16 g–16 j § gällande utgångna verk, även om man också i dessa paragrafer använder uttrycket "arkiv och för allmänheten öppna bibliotek och museer", vilket är ägnat att göra regleringen svårtydd.

Vi föreslår därför att bestämmelserna om tillämpningsområdet för 16–16 j § förenklas så, att man i 16, 16 a, 16 d, 16 e, 16 g, 16 h, 16 i och 16 j § använder termen "kulturarvsinstitution" i stället för uttrycket "arkiv och för allmänheten öppna bibliotek och museer" och att i lagens 16 § införs en definition på kulturarvsinstitution som motsvarar DSM-direktivets definition enligt följande: "Med kulturarvsinstitution avses i denna lag ett bibliotek eller museum som är tillgängligt för allmänheten, ett arkiv eller en film- eller ljudarvsinstitution" och att kriterierna i 16 e § slopas. Av motiveringen bör det även tydligt framgå att film- och ljudarvsinstitutionerna utöver Nationella audiovisuella institutet också omfattar bland annat Rundradion Ab:s arkiv.

Även om man i lagen inte inför en enhetlig definition på kulturarvsinstitutioner enligt direktivet, föreslår vi att det i 16 a § görs motsvarande ändringar som de som föreslås i 16 och 16 d § och att hänvisningarna till att det endast tillämpas på arkiv som nämns i statsrådets förordning också slopas ur tillämpningsområdet för 16 a §. Denna ändring har uppenbarligen oavsiktligt fallit bort ur propositionen.

Vi föreslår också att 16 a § 1 mom. ändras på följande sätt: "Arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek eller museer får", det vill säga att bestämmelsen utvidgas till att också gälla museer. Dessutom föreslår vi att man, om kriterierna i 16 e § kvarstår, gör ett tillägg i den nya 5 punkten enligt följande: "inrättningen ägs av staten, kommunen eller någon annan offentligrättslig juridisk person". Till exempel våra statskyrkor har stora arkiv som definitivt hör till det nationella kulturarvet.

Vi föreslår dessutom att man i 16 a § 2 mom. möjliggör överföring av verk som hör till en kulturarvsinstitutioners samlingar till allmänheten utöver i de egna lokalerna också i en skyddad elektronisk miljö. Detta skulle märkbart främja en jämlik användning av kulturarvsalster oberoende av tid och rum.

Vi föreslår alltså att bestämmelsen skulle ändras på följande sätt:

"Kulturarvsinstitutioner får, om inte överföringen av verk syftar till direkt eller indirekt ekonomisk vinning, överföra ett offentliggjort verk som finns i deras egna samlingar till en enskild för användning i forskningssyfte eller för privata studier i lokaler hos inrättningen genom terminaler avsedda för överföring till allmänheten eller i en elektronisk miljö utan tillgång för utomstående. Som villkor gäller att överföringen kan ske utan hinder av köpe- och licensvillkor och andra avtalsvillkor för användningen av verket och att annan digital framställning av exemplar av verket än sådan som följer av i detta moment avsedd användning och vidareöverföring av verket har förhindrats."

5.1. Allmänna frågor gällande användning av utgångna verk i kulturarvsorganisationer

a. bestämmelser om användning av utgångna verk vid kulturarvsinstitutioner föreslås i 16 g-16 j §. Användningen kan endast omfatta verk som hör till kulturarvsinstitutionernas samlingar. Vid beredningen har utgångspunkten varit att det i direktivet tillåtna användningen av "verk eller alster (eller en uppsättning av dylika), som inte är tillgängligt för allmänheten via sedvanliga kommersiella kanaler" syftar till att säkerställa att användning med stöd av avtalslicens eller inskränkning av upphovsrätten inte har några betydande negativa konsekvenser för den kommersiella marknaden för verken. Instämmer ni i denna uppfattning? Om inte, hur ska begreppet i direktivet förstås?

Synsättet är alltför begränsat. Bakom begränsningarna av upphovsrätten finns många intressen som har att göra med bland annat yttrandefriheten, forskningsfriheten, skyddandet av kulturarvet och tryggheten av andra kulturella rättigheter. Vid användningen av utgångna verk är det alltså inte enbart fråga om frånvaron av ekonomiska intressen i anslutning till verken, utan om en avvägning mellan användningen och utnyttjandet av verken och olika intressen och grundläggande rättigheter i anslutning till dem.

I direktivet finns inget omnämnande om att användningstillståndet bör kopplas till den kommersiella marknaden för de uppsättningar verk som berörs. Således bör utgångspunkten vara att användningen av ett verk i en kulturarvsinstitution inte har skadliga verkningar för den kommersiella marknaden för verket eller uppsättningen verk i de fall då verket är utgången. Om rättsinnehavaren anser att användningen av verk vid en kulturarvsinstitution inverkar skadligt på deras kommersiella marknad, kan rättsinnehavaren använda sin förbuds rätt. Av denna anledning bör den kollektiva förvaltningsorganisationen inte ha någon roll vid denna bedömning.

b. Enligt den föreslagna 16 g § får ett verk eller en grupp av verk i kulturarvsinstitutionens samlingar med stöd av avtalslicens göras tillgängliga för allmänheten gränsöverskridande (64 d §). Instämmer ni i att det är ändamålsenligt att den kollektiva förvaltningsorganisationen gör en bedömning av om användningstillstånd för ett verk kan beviljas på ett sådant sätt att det inte har någon negativ inverkan på den kommersiella marknaden för den grupp verk som användningstillståndet gäller? Om inte, vem ska göra denna bedömning och på vilka grunder ska den göras?

I direktivet finns inget omnämnande om att användningstillståndet bör kopplas till den kommersiella marknaden för de uppsättningar verk som berörs. Således bör utgångspunkten vara att

användningen av ett verk i en kulturarvsinstitution inte har skadliga verkningar för den kommersiella marknaden för verket eller uppsättningen verk i de fall då verket är utgången. Om rättsinnehavaren anser att användningen av verk vid en kulturarvsinstitution inverkar skadligt på deras kommersiella marknad, kan rättsinnehavaren använda sin förbuds rätt. Av denna anledning bör den kollektiva förvaltningsorganisationen inte ha någon roll vid denna bedömning.

c. bestämmelser om användning i vissa fall av utgångna verk med stöd av en inskränkning av upphovsrätten föreslås ingå i 16 h §. I paragrafen anges vissa kriterier för när ett verk kan anses vara utgången, om det inte är känt att verket fortfarande finns tillgängligt via kommersiella kanaler. Syftet med kriterierna är att underlätta bedömningen av när ett verk (i allmänhet) kan anses vara utgången. Är bestämmelserna till nytta vid bedömningen av under vilka förutsättningar verk får användas med stöd av en inskränkning av upphovsrätten?

Ja, men kriterierna bör ändras. Hur? [Kriterierna är mycket behövliga och underlättar användningen av verk på basis av 16 h § betydligt. Kriterierna bör dock preciseras i fråga om när en begränsning enligt 16 h § kan tillämpas. Utgångspunkten bör vara att begränsningen i 16 h § ska kunna användas i stor utsträckning. Den kollektiva förvaltningsorganisationen har de facto ingen representativitet till exempel i fråga om sådana arkivfotografier där fotografierna inte är yrkesfotografer och där fotografierna aldrig ens avsetts för kommersiell användning (i överensstämmelse med skäl 33 i ingressen till DSM-direktivet). Detsamma gäller till exempel privat brevväxling eller insamlings- och intervjumaterial. Dessutom kan transaktionskostnaderna och den administrativa bördan i samband med förhandlingar om avtalslicenser utgöra ett hinder framför allt för mindre kulturarvsinstitutioner att utnyttja avtalsarrangemang enligt 16 g §. I det fallet uppnås inte målet att underlätta användningen av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar (skäl 30). Vi omfattar Nationalbibliotekets förslag om att det i 16 h § särskilt ska föreskrivas om användning av före 1935 publicerade monografier direkt med stöd av en begränsning av upphovsrätten.]

d. Enligt den föreslagna 16 j § har kulturarvsinstitutionen det huvudsakliga ansvaret för att inlämna behövliga uppgifter till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet. Även en kollektivförvaltningsorganisation kan anmäla att förbuds rätten har utnyttjats. Förslaget innehåller inga bestämmelser om en s.k. kontaktpunkt (Contact Point), som skulle besluta vilka organisationer som får använda databas över utgångna verk som upprätthålls av Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet. Behövs det en sådan kontaktpunkt i Finland, och om det behövs, vilken instans ska sköta uppgiften?

Det behövs ingen kontaktpunkt. Den skulle leda till onödiga transaktionskostnader och dess syfte förblir oklart.

5.2. Noggrannare paragrafvisa ståndpunkter gällande URL 16 g - 16 j och 64 d §

a. Användning av utgångna verk på basen av avtalslicens (URL 16 g §)

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Bedömningen av representativiteten kan inte på det sätt som föreslås i 16 g § vara beroende endast av den kollektiva förvaltningsorganisationens egen anmälan, eftersom de knappast har något intresse av att begränsa sin egen representativitet.

Kulturarvsinstitutionerna bör höras redan i de skedet, när undervisnings- och kulturministeriet beslutar om godkännande enligt 26 § i upphovsrättslagen. När beslutet om godkännande fattats ska kulturarvsinstitutionen också ha rätt att föreslå att avtalslicensorganisationens representativitet ska begränsas i fråga om en viss uppsättning verk på det sätt som anges i 16 g § 3 punkten.

Vi föreslår att 16 g § 5 mom. ändras på följande sätt:

"Om avtalslicensorganisationen eller en kulturarvsinstitution i fråga om en viss uppsättning verk anser att organisationen inte är tillräckligt representativ, ska den underrätta undervisnings- och kulturministeriet om saken. Då beslutet om godkännande ändrats tillämpas på användningen av verk som hör till denna uppsättning verk vad som föreskrivs i 16 h §."

Utgångspunkten för artikel 8 i direktivet är att den kollektiva förvaltningsorganisationen, på grundval av sitt mandat, är tillräckligt representativ i fråga om rättsinnehavare och att medlemsstaten, om så inte är fallet, ska föreskriva om ett undantag i upphovsrättslagen. Till den föreslagna lösningen bör tydligt fogas detta obligatoriska krav på representativitet.

b. Användning av utgångna verk med stöd av en inskränkning i vissa fall. (URL 16 h)

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Vi understöder förslaget i ändrad form. Vi föreslår att den tidsgräns på fem år som nämns i 16 h § 1 mom. 1 punkten ska räknas från det att verket färdigställdes och inte från det att det togs in i samlingarna. Till kulturarvsinstitutioners samlingar fogas kontinuerligt alster av olika ålder. Alstren har i princip framställts för andra behov än för att bevaras vid en kulturarvsinstitution. De upphovsrättsliga intressena anknyter till den tidpunkt då verket färdigställdes, men med tanke på dessa intressen är den tidpunkt när verket överläts till en kulturarvsinstitution slumpmässig.

Vi föreslår alltså att bestämmelsen ändras på följande sätt: "verk som aldrig har saluförts eller på något annat sätt varit kommersiellt tillgängliga när det har förflutit fem år från det år då verket färdigställdes". Med denna tidsavgränsning tryggas på ett skäligt sätt upphovsmannens möjligheter att utnyttja sitt verk kommersiellt.

c. Användning av förbuds rätt (URL 16 i)

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Vi föreslår att man för att förhindra ogrundade begäranden om avlägsnande fogar ett nytt 4 mom. till paragrafen enligt följande: "Den som yrkar på ett förbud ska lägga fram en tillförlitlig redogörelse

för på vilka grunder personen är verkets rättsinnehavare." Ett sådant krav förtydligar ansvarsfördelningen och begränsar inte väsentligt upphovsmannens möjligheter att använda sin förbuds rätt.

d. Registrering av uppgifter om användning av utgångna verk (URL 16 j §)

Vi understöder den som sådan

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

6. Frågor om avtalslicenssystemet (URL 26 §, DSM-direktivet 12 art.)

a. I artikel 12 i DSM-direktivet ges medlemsstaterna möjlighet att föreskriva om kollektiv licensiering med utsträckt verkan. I Finland utnyttjas det nationella handlingsutrymmet genom att bibehålla avtalslicenssystemet enligt 26 § i upphovsrättslagen. Det föreslås dock att paragrafen preciseras med stöd av direktivet. Samtidigt görs vissa tekniska och strukturella ändringar i paragrafen. Vilken anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

b. I artikel 12.3 a i DSM-direktivet förutsätts att den kollektiva förvaltningsorganisationen utifrån sina fullmakter är tillräckligt representativ med avseende på rättsinnehavare och rättigheter till de verk som licensen gäller. Hur säkerställs tillräcklig representativitet och hur ska den bedömas i samband med godkännandet av en avtalslicensorganisation?

Kulturarvsinstitutionerna bör höras redan i de skedet, när undervisnings- och kulturministeriet beslutar om godkännande och representativitet enligt 26 § i upphovsrättslagen. För att detta ska vara möjligt, bör undervisnings- och kulturministeriet offentliggöra den kollektiva förvaltningsorganisationens ansökan med bilagor och ge kulturarvsinstitutionerna och andra berörda en möjlighet att yttra sig om representativiteten.

De väsentligaste ändringarna i 26 § gäller skyldigheten enligt artikel 12 att informera upphovsmännen om avtalslicenser, upphovsmannens rätt att söka ersättning samt utövandet av förbuds rätten. Förslaget baserar sig på att de kollektiva förvaltningsorganisationerna själva lägger fram en plan för hur upphovsmännen (och i synnerhet de s.k. "utomstående upphovsmännen") ska informeras om de frågor som direktivet förutsätter. På så sätt säkerställer man att de behövliga åtgärderna är proportionerliga med tanke på upphovsmännens intressen. Är denna utgångspunkt motiverad, eller borde närmare bestämmelser om lämnande av information utfärdas i lag för att trygga rättigheterna för s.k. "utomstående upphovsmän"? Om ni anser att det krävs mer specifika föreskrifter i lag, vilka krav borde ställas?

-

7.1. Ursprunglig utsändning

Det föreslås ändringar i paragraferna i syfte att skapa klarhet i de nuvarande bestämmelser som anses vara rätt svårtolkade. Genom förslaget genomförs dessutom direktivet om onlinesändningar så att sändarföretagens anknutna onlinetjänster (t.ex. YLE Areena) jämföras med utsändningar enligt URL 25 f § som gäller ursprungliga radio- och televisionsutsändningar och genom en ändring i 64 b § säkerställs det att de rättigheter som skaffats för den ursprungliga utsändningen också omfattar utsändning av radiosändningar samt televisionens nyhets- och aktualitetsprogram inom EU, ifall något annat inte har avtalats. Det föreslås att bestämmelserna i artikel 8 i direktivet om onlinesändningar om anskaffning av rättigheter när ett sändarföretag inte inom ramen för sin egen verksamhet själv överhuvudtaget utsänder programmen, utan det görs av ett distributionsföretag, tas in i 25 f § om ursprunglig utsändningsverksamhet. Direktivet gör det möjligt att i sådana fall stödja sig på en liknande licensieringsmodell som i fråga om vidareändringar. Vid beredningen har det bedömts att det i Finland inte förekommer sådana situationer som avses i artikel 8 i direktivet, och det har således inte ansetts nödvändigt att utnyttja den möjlighet som direktivet erbjuder att de behövliga rättigheterna kan skaffas från en kollektivförvaltningsorganisation med stöd av reglerna om tvingande kollektiv förvaltning. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

7.2. Vidareändring av radio- och televisionsprogram

I 25 h § i upphovsrättslagen föreskrivs om samtidig och oförändrad vidareändring av radio- och televisionsutsändningar. Bestämmelserna förenhetligar licensieringsmarknadens funktion i en situation där det annars kan vara utmanande att förvärva rättigheter. Genom de föreslagna bestämmelserna genomförs bestämmelserna i direktivet om onlinesändningar och förtydligas bestämmelserna om vidareändring. Dessutom föreslås att även vidareändring av sändarföretagens anknutna onlinetjänster skall vara möjlig genom att behövliga rättigheter förvärfas av en kollektivförvaltningsorganisation, förutsatt att också sändarföretagets samtycke har erhållits. Bakgrunden till detta är att åtkomsten till anknutna tjänster ofta förhindras genom tekniska hinder, s.k. geoblockering. Det är t.ex. möjligt att centraliserat skaffa vidareändringsrättigheter för Sveriges televisions kanaler, men detta har inte gällt SVT:s anknutna onlinetjänster. Vad anser ni om den föreslagna lösningen? Ni kan motivera er ståndpunkt och lägga fram alternativa lösningar och ändringsförslag i samband med ert svar.

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.1 Upphovsmannens rätt till ersättning och jämkning av ersättningar

Propositionen innehåller ändringar för att förbättra upphovsmäns och utövande konstnärers ställning i avtalsförhållanden gällande kommersiell användning av verk. I artikel 18 i DSM-direktivet ingår bestämmelser om den allmänna principen att upphovsmannen eller den utövande konstnären har rätt till lämplig ersättning för kommersiellt utnyttjande av verk och i artikel 20 om jämkning av ett avtalsvillkor om ersättning på grund av förändrade omständigheter. I 29 § i den gällande upphovsrättslagen ingår bestämmelser (som går längre än vad som förutsätts i direktivet) om jämkning av oskäligen avtalsvillkor, och med stöd av paragrafen är det möjligt att jämka såväl sådana avtalsvillkor som ursprungligen har varit

oskäligen som avtalsvillkor som blivit oskäligen på grund av förändrade förhållanden. Således föreslås det endast vissa mindre ändringar i de kriterier som ska beaktas så att bestämmelserna bättre motsvarar de bedömningskriterier som anges i direktivet. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.2. Upphovsmannens rätt till redovisning för kommersiell användning av verk

Syftet med den föreslagna 30 § i upphovsrättslagen är att trygga upphovsmannens möjlighet att få information om kommersiell användning av verk. Det är fråga om en ny tvingande bestämmelse. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.3. Upphovsmannens rätt att återkalla en överlåtelse av rättigheter

I den föreslagna 31 § föreskrivs om upphovsmannens rätt att återkalla rättigheterna, om verket inte har utnyttjats inom den tid som anges i lagen. Det är fråga om en tvingande bestämmelse och därför föreslås det att de nuvarande dispositiva bestämmelserna som gäller olika typer av verk stryks i upphovsrättslagen. Det enda undantaget är bestämmelserna om filmverk, som innehållsmässigt förblir oförändrade men blir tvingande. Vad anser ni om den föreslagna lösningen? Ni kan motivera er ståndpunkt och lägga fram alternativa lösningar och ändringsförslag i samband med ert svar.

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.4. Om de särskilda bestämmelserna om förlagsavtal

I de föreslagna 35–37 § finns bestämmelser om förlagsavtal. Dessa har ändrats i syfte att modernisera de gällande bestämmelserna om förlagsavtal. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.5. Upphovsmannens rätt att parallellpublicera vetenskapliga artiklar

I den föreslagna 38 § ingår bestämmelser om upphovsmannens rätt att parallellpublicera vetenskapliga artiklar. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi understöder den som sådan

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.6. Utvidgning av utövande konstnärers rättigheter

I propositionen föreslås det att 45 § i upphovsrättslagen ändras så att det upphovsrättsliga skyddet för ett framförande som tagits upp på en bildupptagning utvidgas så att det i princip motsvarar rättigheterna för ett framförande som tagits upp på en ljudupptagning. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

8.7. Fotografier av verk som är fri från upphovsrätt (public domain) (URL 49 a §, DSM-direktivets 14 art.)

Det föreslås att fotografens närstående rättighet begränsas så att ett fotografi av ett verk vars skyddstid har gått ut inte omfattas av fotografens skydd för närstående rättigheter. Syftet är att säkerställa att användning av upphovsrättsligt fria verk (public domain) inte kan förhindras genom att verket ingår i en annan skyddsform. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi understöder den i ändrad form

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

Lösningen är bra, och vi understöder särskilt det, att begränsningen av de närstående rättigheterna inte endast avgränsats till bildkonstverk, utan att den omfattar alla fotografier av sådana verk, vars skyddstid har löpt ut.

Vi anser att begränsningen av en fotografers närstående rättigheter dock bör utvidgas till att också omfatta fotografier av sådana fotografier som inte uppnår verkshöjd, liksom fotografier av till exempel museiföremål som inte uppnår verkshöjd. På så sätt undviks en situation där närstående rättigheter till ett fotografi gäller bilder av föremål eller fotografier som inte uppnår verkshöjd, men inte fotografier av verk som överskrider verkshöjd men där skyddstiden upphört att gälla.

Den föreslagna regleringen motsvarar inte heller helt artikel 14 i direktivet. Begränsningen av upphovsrätten eller närstående rättigheter i artikel 14 i direktivet är teknikneutral och gäller allt material som härrör från mångfaldigandet av ett verk. I lagförslaget föreskrivs dock endast om begränsning av fotografers närstående rättigheter. I regleringen bör man följaktligen bättre beakta mångfaldigande med andra tekniker, till exempel 3D-modellframställning. Mångfaldigande av verk med andra tekniker såsom 3D-modeller bör inte heller medföra begränsningar av användningen av upphovsrättsligt fria verk.

9.1. "Korta utdrag"

I 50 § i upphovsrättslagen föreskrivs om tidningsförläggares närstående rättigheter i enlighet med artikel 15 i DSM-direktivet. Genom den nya närstående rätten skyddas tidningsförläggarens rätt att neka att en leverantör av informationssamhällets tjänster gör en tidningsartikel tillgänglig för allmänheten på internet. I direktivet förblir föremålet för skyddet tämligen öppet, och i förslaget har skyddsobjektet konstruerats så att det så väl som möjligt täcker sådana användningsändamål (användning i mediebevakningstjänster och nyhetsaggregatorer) som eftersträvats i direktivet. En utmaning är hur man ska förhålla sig till bestämmelsen i direktivet, enligt vilken "mycket korta utdrag eller enstaka ord" inte ska omfattas av skyddet. I direktivet anges ingen exakt gräns för vilka slags utdrag som är tillåtna, och någon sådan ställs inte heller i 50 §. Däremot är utgångspunkten i bestämmelsen att även upprepad användning av oväsentliga delar kan kränka upphovsrätten, och på den grunden föreslås en ordalydelse som motsvarar det nuvarande skyddet för databaser (databasdirektivet har en motsvarande konstruktion, dvs. också upprepad användning av oväsentliga delar av databasen kan omfattas av ensamrätten). Under beredningen önskades det i workshopparna att det skulle göras tillåtet i lagen att åminstone återge rubriken. Om ni anser det nödvändigt att det i lagen föreskrivs om ett visst antal ord eller märken som det alltid ska vara tillåtet att använda, hur långt ska i så fall antalet ord eller märken vara? Hur ska den tillåtna användningsmängden för andra skyddade objekt (t.ex. fotografier eller audiovisuellt material) fastställas på motsvarande sätt?

9.2. Återgivning av en tidning i en annan tidning eller tidskrift (gällande URL 23 §)

Vid beredningen har det bedömts att den gällande inskränkningen av skyddet av tidningar och tidskrifter i URL 23 § inte är möjligt att bevara, eftersom det är fråga om att en konkurrent till en tidning eller en tidskrift (som samtidigt också är informationssamhällets tjänst) har rätt att återge en artikel som har publicerats i tidningen eller tidskriften och som i princip torde vara mer omfattande än "ett mycket kort utdrag eller enskilda ord". Instämmer ni i denna bedömning? Om inte, på vilka grunder anser ni att en konkurrerande tidning eller tidskrift inte utnyttjar tidnings- eller tidskriftens investeringar i innehållsproduktionen, vilket innebär att det är tillåtet att återge nyhetsartiklar direkt med stöd av lag, medan det däremot skulle vara förbjudet att använda ett motsvarande utdrag t.ex. i nyhetsaggregatorer eller medieuppföljningstjänster?

9.3. Söktjänster på internet

I artikel 15 i direktivet eller i förarbetena till det sägs det inte att närstående rättigheter till tidningar och tidskrifter inverkar på söktjänsterna på internet (t.ex. Google söktjänst, Bing, Ecosia m.fl.). I princip kan man anse att direktivet inte är avsett att inverka på söktjänsternas verksamhet, och hänvisningen i direktivet till att länkning inte omfattas av ensamrätten kan tolkas på samma sätt. Å andra sidan utesluter direktivet inte heller uttryckligen denna typ av leverantörer av informationssamhällstjänster från tillämpningsområdet för ensamrätten. Behöver man i samband med skyddet för närstående rättigheter för tidningar och tidskrifter ta ställning till söktjänsternas verksamhet? Om svaret är ja, hur borde man ta ställning till frågan i propositionen?

9.4. Upphovsmännens rätt till en andel av de ersättningar tidningsförläggaren förvärver

Enligt förslaget (och DSM-direktivet) har upphovsmannen rätt till en skälig andel av ersättningen till tidningsförläggaren. Borde upphovsmännens andel definieras mera detaljerat i lagen? Om ni anser att upphovsmännens andel av ersättningen ska fastställas, bör den vara en procentandel eller något annat? Hur stor andel?

-

9.5. Behovet av ett avtalslicensstadgande för att sköta upphovsmännens rätt till en andel av ersättningen

Tidningar och tidskrifter innehåller en stor mängd olika material. För att tidningsförläggarna ska undvika förhandlingar med varje upphovsrättsinnehavare separat om lämplig ersättning, kan det vara lättare för båda parterna att saken sköts genom en avtalslicensbestämmelse som gör det möjligt för tidningsförläggaren att förhandla centraliserat med den kollektiva förvaltningsorganisationen om ersättningsandelen och att ersättningarna via organisationen redovisas till upphovsrättsinnehavarna. Borde en avtalslicensbestämmelse om detta fogas till lagförslaget? Om ni vill, kan ni kort motivera er ståndpunkt i samband med ert svar.

-

Om svarsutrymmet ovan inte räckte till kan ni fortsätta här:

-

9.6. Det närstående skyddet av tidningar och tidskrifter - bedömning av URL 50 § som helhet

Bedöm nu lösningen som helhet. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

10.1. Har man i tillräcklig mån beaktat balansen mellan olika grundläggande rättigheter?

Bestämmelser om ansvaret för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll föreslås ingå i ett nytt 6 a kap. i upphovsrättslagen. Enligt bestämmelsen är den som tillhandahåller en tjänst för delning av innehåll ansvarig för intrång i upphovsrätten till följd av att innehållsproducenten (i direktivet används uttrycket "användare") har lagrat material som kränker upphovsrätten i tjänsten. Tjänsteleverantören ska dock inte vara ansvarig för en kränkning av upphovsrätten, om tjänsteleverantören har vidtagit lämpliga och proportionella åtgärder för att skaffa tillstånd av upphovsmannen eller på begäran av upphovsmannen eller någon som handlar på dennes vägnar förhindrat åtkomst till det intrångsgörande materialet. Genom bestämmelserna i direktivet stärks upphovsrätten i tjänster för delning av innehåll online och upphovsmannens möjlighet att bestämma över sitt verk. I enlighet med kraven i direktivet

föreskrivs det om hur man ska undvika att tillgång till material som inte kränker upphovsrätten förhindras samt om hur innehållsproducenternas rättsskydd förbättras i enlighet med kraven i direktivet. Bestämmelserna i direktivet är mycket känsliga med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och vid genomförandet av direktivet ska upphovsmännens äganderätt, tjänsteleverantörernas näringsfrihet och innehållsproducenternas yttrandefrihet beaktas. Vid genomförandet av direktivet har man strävat efter att genomföra direktivet på ett sätt som är förenligt med de grundläggande fri- och rättigheterna och så att balansen mellan de olika grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. Har detta mål uppnåtts på ett allmänt plan? Om inte, på vilka grunder anser ni att den föreslagna regleringen strider mot de grundläggande fri- och rättigheterna?

-

Här kan du motivera närmare. Motivera gärna genom att hänvisa till det grundlagsutskottets, EU-domstolens eller Europadomstolens avgörande ni stöder er på. Berätta också hur ni anser att propositionen bör korrigeras och motivera ändringsförslagen med tanke på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna.

-

10.2. Inskränkningar i upphovsrätten som stärker yttrandefriheten (nya URL 23 §)

I den föreslagna nya 23 § i upphovsrättslagen föreskrivs om rätten att använda ett verk i ett annat verk, dvs. närmare bestämt om möjligheten att använda verket i karikatyr, parodi och pastisch samt om användning i underordnad betydelse av verket i ett annat verk. Vad anser ni om den föreslagna lösningen? Ni kan motivera er ståndpunkt och lägga fram alternativa lösningar och ändringsförslag i samband med ert svar.

Vi understöder den som sådan

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

10.3. Paragrafvisa kommentarer om det nya 6a-kapitlet i upphovsrättslagen

a. I URL 55 a § föreskrivs om ansvar för onlineleverantörer av innehållningstjänster. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

b. I det föreslagna 55 b § föreskrivs det om informationskyldighet för onlinetjänster för delning av innehåll. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

c. I det föreslagna 55 c § föreskrivs det om skyldighet för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll att göra material oåtkomligt för allmänheten. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

d. I det föreslagna 55 d § föreskrivs om förbud mot att framställa ogrundade krav på avlägsnande. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

e. I det föreslagna 55 e § föreskrivs om anmälan till innehållsproducenten. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

f. I det föreslagna 55 f § föreskrivs om skyldighet för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll att tillhandahålla rättidiga möjligheter att lösa meningsskiljaktigheter i tjänsten. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

g. I det föreslagna 55 g § föreskrivs om begäran om återställande. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

h. I det föreslagna 55 h § föreskrivs om upphovsrättstvistenämnden. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

i. I det föreslagna 55 i § föreskrivs om behandling av ärenden i upphovsrättstvistenämnden. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

j. I det föreslagna 55 j § föreskrivs om offentlighet för avgöranden från upphovsrättstvistenämnden. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

k. I det föreslagna 55 k § föreskrivs om gottgörelse och skadestånd. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

l. I det föreslagna 55 l § föreskrivs om rätt att väcka talan i vissa fall. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

m. I det föreslagna 55 m föreskrivs om avtalsvillkor som gäller behandling av tvister. Vad anser ni om den föreslagna lösningen?

Vi förhåller oss neutralt till den

Här kan ni motivera er ståndpunkt och föreslå alternativa lösningar och ändringsförslag.

-

11.1. Förhandlingsmekanism (13 art.)

Enligt art. 13 i DSM-direktivet ska medlemsländerna säkerställa möjligheten att få hjälp av ett opartiskt organ eller medlare vid avtalsförhandlingar om tillgängliggörande för allmänheten av audiovisuella verk. Vid beredningen har man uppskattat att vår lagstifning inte lägger hinder i vägen för att parter som har svårigheter gällande licensiering ska kunna få hjälp för att nå ett avtal, till exempel genom medlare vid advokatbyrån eller genom Centralhandelskammaren. Instämmer ni i den här bedömningen. Om inte, varför?

-

11.2. Förläggares rättigheter till ersättning (16 art.)

Enligt artikel 16 i DSM-direktivet får medlemsstaterna föreskriva att förläggaren har rätt till en andel av den kompensation som betalats med stöd av överförda rättigheter. Enligt 19 § upphovsrättslagen kan upphovsmannen inte överlåta sin rätt till ersättning för utlåning till någon annan, och rätten till ersättning för utlåning övergår inte till förläggaren med stöd av ett kostnadsavtal. På motsvarande sätt föreskrivs i 26 a § i upphovsrättslagen att den kompensation för privatkopiering som föreskrivs betalas endast till de ursprungliga rättsinnehavarna, och det finns ingen subjektiv rätt till kompensation. Ersättningar som samlas in med stöd av en inskränkning av upphovsrätten till fotokopiering fördelas i praktiken enligt de allmänna principerna för fördelning av upphovsrättsersättningar som godkänts av kollektivförvaltningsorganisationen, vilket också möjliggör betalning av ersättningar till förläggare. Vid beredningen har det inte ansetts nödvändigt att ändra nuläget. Instämmer ni i denna uppfattning? Om inte, varför?

-

11.3. Alternativ tvistelösning (DSM-direktivets 21 art.)

När det gäller det alternativa tvistlösningsförfarandet enligt artikel 21 i DSM-direktivet föreslås inga ändringar i den gällande upphovsrättsregleringen. Vid beredningen har det ansetts att den nuvarande lagstiftningen inte utgör något hinder för tillämpningen av frivilliga alternativa tvistlösningsförfaranden och för att en upphovsman eller utövande konstnär kan bemyndiga t.ex. en organisation som företräder upphovsmän eller utövande konstnärer att handla för deras räkning också i frivilliga alternativa tvistlösningsorgan, såsom skiljeförfarande eller medling. Instämmer ni i denna åsikt? Om inte, varför?

-

12.1. Allmän beskrivning av upphovsrättssystemets betydelse

I propositionens konsekvensbedömning (avsnitt 4.2) beskrivs upphovsrättssystemets betydelse på ett allmänt plan. Till beskrivningen har inte fogats sådan bakgrundsinformation som framgår redan av 1 och 2 kap. i utkastet till proposition, där innehållet i direktiven och behovet av nationell reglering beskrivs. I beskrivningen ingår upphovsrättssystemets samhällsekonomiska betydelse, upphovsrättens betydelse för yrkesmänniskor och företag inom de kreativa branscherna samt i vidare bemärkelse som en del av samhällets informationsförmedling och främjandet av innovationer. Finns det fel eller brister i beskrivningen? Behöver den kompletteras, och i så fall hur?

-

12.2. Propositionens konsekvenser enligt sakområde

a. Förslag som gäller inskränkningar i upphovsrätten och avtalslicens. Finns det fel eller brister i beskrivningen? Behöver den kompletteras, och i så fall hur?

-

b. Konsekvenserna av ändringarna i bestämmelserna om avtalsvillkor (upphovsmäns och utövande konstnärers ställning i avtalsförhållanden). Finns det fel eller brister i beskrivningen? Behöver den kompletteras, och i så fall hur?

-

c. De huvudsakliga konsekvenserna av de föreslagna ändringarna av upphovsrätten till närstående rättigheter (utvidgning av skyddet för utövande konstnärer, tidningsförläggares närstående rättigheter). Finns det fel eller brister i beskrivningen? Behöver den kompletteras, och i så fall hur?

-

d. Konsekvenser av bestämmelserna om ansvar för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll. Finns det fel eller brister i beskrivningen? Behöver den kompletteras, och i så fall hur?

-

13. Frågor om bedömningen av de grundläggande fri- och rättigheterna

I 12 kap. i utkastet bedöms propositionen utifrån tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och lagstiftningsordningen. Finns det brister i analysen, t.ex. saknas det sådan avgörande praxis i grundlagsutskottet eller EU-domstolen som bör beaktas vid bedömningen av ärendet? Om sådan saknas, vad borde läggas till?

-

14. Övriga detaljer som ni vill kommentera

Finns det andra detaljer i propositionen som ni vill kommentera, såsom övergångsbestämmelserna, ikraftträdandet av lagar, uppföljningen och verkställigheten av lagen eller något annat?

-

Sammanfattning av de viktigaste iakttagelserna

Här kan ni, om ni så önskar, ge er en kort sammanfattning av de viktigaste iakttagelserna och ställningstagandena i ert utlåtande.

Lagförslaget innehåller många viktiga och behövliga reformer som främjar bevarandet och användningen av vårt gemensamma kulturarv på ett sätt som respekterar olika parterers intressen och rättigheter, framför allt i en digital miljö och som är viktiga för kulturarvsinstitutionernas verksamhet. Därför anser vi att det är viktigt att de bestämmelser som gäller kulturarvsinstitutioner sätts i kraft, även om behandlingen av lagen till andra delar skulle försenas.

Den föreslagna regleringen bör dock preciseras, så att den faktiskt uppfyller de mål som ligger till grund för DSM-direktivet gällande främjande av bevarandet och användningen av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar.

När det gäller utgångna verk är det viktigt att avgränsa tillämpningsområdet för avtalslicenser till situationer där den kollektiva förvaltningsorganisationen de facto kan anses representera rättsinnehavarna till den berörda uppsättningen verk, och trygga de faktiska möjligheterna att använda verken också på basis av begränsning av upphovsrätten.

När det gäller bestämmelserna om datautvinning bör kulturarvsinstitutionernas roll när det gäller datautvinning erkännas och användning av material som fåtts genom datautvinning för forskningsändamål möjliggöras i enlighet med direktivet. För att förtydliga regleringen bör i lagen dessutom tas in en enhetlig definition på kulturarvsinstitution som motsvarar direktivet.

Lång Jonas
Svenska litteratursällskapet i Finland